



## Pressiteade

Luxembourg, 10. oktoober 2018

### Mitmete viivituste tõttu ei saa tolli uued IT-süsteemid 2020. aasta tähtjaks kasutusvalmis. ELi audiitorid selgitavad, mis läks valesti

Euroopa Kontrollikoja aruande kohaselt on tolli uute IT-süsteemide rakendamisel esinenud mitmeid viivitusi. Tehtud edusammudele vaatamata ei saa mõned peamised süsteemid 2020. aasta tähtjaks kasutusvalmis. Audiitorite sõnul tuleb järgmises programmis arvestada saadud õppetundidega.

Tolliliidu ajakohastamine on olnud ELi päevakorras alates 2003. aastast ja peamiste IT-süsteemide rakendamine on selles oluline tegur. 15 aastat hiljem ei ole audiitorite sõnul mõned neist süsteemidest ikka veel paigas.

Euroopa Komisjon lõi programmi „Toll 2020“, et toetada tolliliidu ajakohastamist. Programmi kogueelarve seitsmeks aastaks on 523 miljonit eurot, millest enamik on suunatud IT-suutlikkuse suurendamisele. EL tasub liiduga seotud süsteemide soetus-, arendus-, paigaldus-, hooldus- ja igapäevased käituskulud. Liikmesriigid arendavad süsteemid välja riiklikul tasandil ja kannavad sellega seotud kulud.

Audiitorid hindasid, kas programmi abil töötatakse tõenäoliselt välja ELi tolliprotseduuride parandamiseks vajalikud IT-süsteemid, ning kas see tagab nende süsteemide õigeaegse rakendamise. Lisaks vaadati läbi ka projekteerimise, seire ja aruandluskorraga seotud aspektid.

Audiitorid leidsid, et mõned uued IT-süsteemid ei ole liidu tolliseadustikus seatud 2020. aasta tähtjaks kasutusvalmis. Süsteemide rakendamisel on esinenud mitmeid viivitusi ja tähtaegu on järk-järgult edasi lükatud. Audiitorite hoiatuste kohaselt valitseb oht, et ka muudetud tähtaegu ei saavutata ning neid tuleb pikendada veel 2025. aasta järgsesse aega.

Viivituste peamised põhjused on projektide ulatuse muutmine, ELi ja liikmesriikide eraldatud vahendite nappus ning mitmekihilisest juhtimisstruktuurist tulenev pikk otsustusprotsess.

*„ELi jaoks on kõige olulisem tolliprotsesside digitaliseerimine ja ajakohastamine,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Eva Lindström. „See peaks aitama ELil tegutseda ühe peamise*

*Pressiteate eesmärk on avaldada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.*

*Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil [www.eca.europa.eu](http://www.eca.europa.eu)*

## ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu)

@EUAuditors

[eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)

*kaubandusblokina, edendada majandustegevust ja majanduskasvu ning suurendada ELi kodanike turvalisust ja julgeolekut. Seda aga ei juhtu, kui ei peeta kinni IT-tähtaegadest ja kui neid pidevalt pikendatakse.“*

Samuti märgivad audiitorid, et Euroopa Komisjon ei andnud viivitustest asjakohaselt aru. Programmi eesmärgid ja aruandluskord ei olnud rakendamise jälgimiseks sobivad, ning aruandlus ei olnud piisavalt läbipaistev. IT-süsteemide mittevalmimise riski vältimiseks arendati neid algselt detsentraliseeritult, kuid selle hinnaks oli väiksem tõhusus.

EL arutab nüüd järgmist seitsmeaastast tolliprogrammi, mis peaks algama 2021. aastal ja mille kavandatav eelarve on 950 miljonit eurot. Seda silmas pidades soovivad audiitorid komisjonil

- lähtuda järgmise tolliprogrammi ülesehituses IT rakendamisest ning seada täpsed ja mõõdetavad eesmärgid;
- parandada IT-projektide kestuse, eelarve ja ulatuse prognoosimist;
- edendada koostööd liikmesriikidega ja liikmesriikide vahel;
- optimeerida juhtimist, tagades tõhusama ja kiirema teabevahetuse;
- anda õigeaegselt ja läbipaistvalt aru rakendamise ja kulutamise kohta.

### **Toimetajatele**

Tolliliit tähendab tollimaksude puudumist liikmesriikide vahelistel sisepiiridel ning ühtsete tollimaksude kehtestamist kolmandatest riikidest imporditavatele toodetele.

EL vajab kaupade vaba liikumist tolliliitu ja sealt välja, ning kaupade vaba liikumist ühtsel turul. Viimaste kättesaadavate statistiliste andmete kohaselt oli impordi ja ekspordi kogumaht ligikaudu 3,7 triljonit eurot. See näitab kaubanduse ja tolliliidu tähtsust ELi jõukusele. Lisaks moodustavad impordi tollimaksud olulise osa ELi tuludest. Aastal 2017 moodustasid need kokku 20,3 miljardit eurot (15% ELi kogueelarvest).

Programmist „Toll 2020“ rahastatakse IT-süsteemide liiduga seotud komponente. Need varad ja teenused (nt riistvara, tarkvara, võrguühendused) toetavad IT-süsteeme, mida kasutavad nii EL kui liikmesriigid. Liikmesriigid peaksid välja töötama riigisisese komponendid (liiduvälised komponendid) ja kandma nendega seotud kulud.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja tsiviilühiskonna esindajad. Valdav osa kontrollikoja aruannetes antud soovitustest viiakse ka ellu. Täidetud soovitude suur osakaal näitab kontrollikoja töö kasulikkust ELi kodanike jaoks.

Eriaruanne nr 26/2018: „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil ([eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)) inglise keeles.